

December 2022

Paddenstoel, zwam, schimmels : ze ruimen organisch afval op en zijn essentieel voor ons ecosysteem.

Foto : honingzwam

Onderwerpen in deze nieuwsbrief

- Natuurwerkdag 4 november 2022
- Boomfeestdag 16 november 2022
- Even ter herinnering / hoe NME-veldlessen te reserveren
- Meer mogelijkheden voor veldlessen in het voorjaar 2023
- Twee exoten in onze gemeente Lingewaard nader bekeken
- Doe tip: de bomen laten nu hun vormen duidelijk zien

Natuurwerkdag 4 november 2022

Vrijdagmorgen 4 november was op Landgoed Doornik de eerste oogst van zaailingen van bomen en struiken. Zo'n 75 kinderen van de groepen 5 en 6 van IKC Donatushof werden bij aankomst gesplitst in twee groepen. De ene groep ging met hulp van vrijwilligers ecologisch oogsten en de andere groep ging onder begeleiding van natuurgidsen een excursie/struintocht in Doornik Natuurakkers maken. Enthousiast werd er gewerkt met snoeischaar en spade en konden boompjes en struiken worden geoogst op plaatsen, waar ze anders niet verder hadden kunnen groeien. Halverwege de ochtend tijdens een korte pauze en kregen alle kinderen iets te drinken en een koek, waarna er door de groepen gewisseld werd. Als afsluiting kregen alle kinderen en vrijwilligers een lekkere Betuwse appel. Na een zeer succesvolle ochtend bleek, dat er zo'n 530 jonge boompjes en struiken zijn geoogst, die bij de Veldschuur tijdelijk zijn geplaatst. Op de boomfeestdag hebben ze allemaal een nieuwe bestemming gekregen. Hopelijk kunnen ze daar doorgroeien tot mooie bomen en struiken.

Boomfeestdag 16 november 2022

Een zeer geslaagde Boomfeestdag in de gemeente Lingewaard waar 2500 boompjes zijn geplant! Op woensdag 16 november 2022 zijn deze geplant door 350 kinderen van zeven basisscholen in de gemeente Lingewaard onder begeleiding van 50 vrijwilligers. Een geweldig resultaat! Op drie plaatsen in onze gemeente hebben enthousiaste kinderen hard gewerkt en zijn bijna alle boompjes geplant. Daarbij was het prachtig weer en genoten ze van de omgeving. Ook is er bijna 400 meter heg geplant en is er een begin gemaakt met het aanplanten van een hardhout-oobos, in de Gendtse Polder. Bij aankomst op de diverse locaties werden de groepen gesplitst, de ene helft begon met planten en de andere met de excursie. Halverwege de ochtend was er een korte pauze. Daarna wisselden de groepen. Aan het eind van de ochtend gingen de kinderen weer naar school. Het appeltje, gesponsord door landwinkel De Woerd, uitgereikt aan het einde van de ochtend ging er na deze klus gretig in. Volgend jaar weer? "Ja zeker" is het antwoord van de kinderen

Even ter herinnering

Zijn alle gegevens van uw school bijgewerkt in EDSO, ons digitaal reserveringssysteem? NME- contactpersonen, wij vragen u deze gegevens up to date te houden om miscommunicatie te voorkomen.

Hoe NME- veldlessen te reserveren

Her reserveren van veldlessen gaat via de website van Lingewaard Natuurlijk, zie: www.lingewaardnatuurlijk.nl/nme-lessen Door vervolgens te klikken op nme.gids.nl komt u direct bij het EDSO reserveringssysteem. Vul de inloggegevens van uw school in en zoek de gewenste veldles. De inloggegevens zijn bekend bij de NME-contactpersoon van uw school. Als u niet meer weet hoe te reserveren kijk dan in de *gebruikershandleiding voor leerkrachten*, zie de link op de pagina van de NME Lessen. Lukte het niet, neem dan contact op met de coördinator NME: educatie@lingewaardnatuurlijk.nl Wij helpen u graag.

Meer mogelijkheden voor veldlessen in voorjaar 2023

Het is de bedoeling om in 2023 de veldlessen Kriebelbeestjes voor groep 1/2, met de vrijdag uit te breiden. Daarnaast gaan we twee nieuwe veldlessen introduceren. De eerste veldles is **Biomimicry** in Huissen of Bemmelen en is bedoeld voor groep 5-6 en groep 7-8.

Wat is biomimicry? Bij biomimicry staat de natuur model en ga je op zoek naar inspiratie voor nieuwe uitvindingen. Wat zijn bijvoorbeeld de overlevings-strategieën? Hoe zit het natuurlijke ontwerp in elkaar? Bij biomimicry gaat het er niet om wat er uit de natuur gehaald kan worden, maar wat er van de natuur geleerd kan worden. Een voorbeeld is bijvoorbeeld de uitvinding van het klittenband. Door goed te kijken naar klitten zag de Zwitser de Mestral dat klitten kleine haakjes hebben en zich aan kleding en vacht vastzetten. Het klittenband wat hij heeft ontwikkeld, is duidelijk gebaseerd op een slimme oplossing uit de natuur.

De tweede veldles is "escape de patrijs" voor groep 7 en 8 in Doornik natuurakkers. Geïnspireerd door "escaperoom" is er voor groep 7-8 in Doornik natuurakkers door natuurgidsen een activiteit ontwikkeld, waar groepjes opdrachten krijgen, die binnen een bepaalde tijd moeten worden opgelost en waarmee met de verkregen cijfercode de schatkist moet worden gekraakt. Hiervoor wordt op school van tevoren een informatieve PowerPoint vertoond.

Twee exoten in onze gemeente nader bekeken

Wat is een exoot? Een exoot kan een plant, dier, of een ander organisme zijn, dat van nature niet in Nederland voorkomt. Deze exoten komen meestal door menselijk handelen in ons land terecht. Een klein deel van de exoten voelt zich inmiddels thuis in onze gemeente. Ze hebben zich gevestigd in onze natuur en vermeerderden zich vaak heel snel, omdat ze (nog) geen natuurlijke vijanden hebben. Dit zijn de zogenaamde invasieve exoten

Amerikaanse rivierkreeft

Zo'n invasieve exoot is de Amerikaanse rivierkreeft, die zich verspreidt door grote afstanden over land af te leggen. Je kan de kreeft zo maar op je pad tegenkomen op bijvoorbeeld de Zilverkamp in Huissen. Dit exemplaar (ca. 10 cm) liep op het fietspad langs de vijvers. De rode Amerikaanse rivierkreeft komt uit de zuidoostelijke Verenigde Staten en Mexico en leeft in zoet water. Deze kreeft had tot voor kort nog geen natuurlijke vijanden. Sinds 2020 is waargenomen, dat ze inmiddels gegeten worden door watervogels als futen, waterhoentjes, reigers en meeuwen. Zelfs grote vissen en palingen eten de kreeften.

Valse Wolfspin

Nog een dertje dat de laatste tijd zich hier in de gemeente laat zien is de Valse Wolfspin. Zelfs de Gelderlander heeft aandacht hieraan besteed. Het is een soort, die in Zuid Europa inheems is en eigenlijk niet het stempel van exoot meer heeft, omdat de spin waarschijnlijk door klimaatverandering verder naar het noorden oprukt. Het is wel zeker dat ze in de afgelopen jaren door ons mensen onbedoeld tijdens vakantie met caravans, met voedsel of planten uit Zuid-Europa zijn meegekomen.

Je zou vermoeden dat het een agressieve spin is met een behoorlijk vals karakter. De spin is echter niet 'vals', maar ze kreeg de naam omdat ze op wolfspinnen lijkt, maar het dus niet is. Dat negatieve gedrag valt gelukkig ook wel mee, maar toch...

Doe tip : de vormen van de bomen in de winter

Doe tip voor de wintermaanden: De bomen laten nu hun vormen duidelijk zien. Probeer in de wintermaanden eens aan de vorm (contouren) en de stand van de knoppen de bomen te onderscheiden.

Enkele voorbeelden:

 hartvorm	 naarkeelstaak - zwarte boom met dikke kandelstaartige takken.	 berk - witte en lijn boom soms met berkenbesem. Vaak als opslag in heidevelden.	 linde - brede boom met dunne takken. laat weinig licht door, kan 30 meter hoog worden.
 toortsvorm	 Italiaanse populier - zeer rechtopstaande vorm. Wordt vaak voor windangels gebruikt.	 eik - meer stammig, het lijken soms meer struiken dan bomen. Takjes soms vol met siezpropfen.	 zwarte populier met 'waterloot' = verticaal stouwen 'na de boom'.
 cirkelvorm	 heuk - een centrale stam met vele zijtakken en zijtakken, zeer dichte boom. Bijna geen ondergroei.	 eik - de hoofdstam, vertakt in grote takken, zijtakken en zijtakjes aan de bultenkant.	 vr - heeft een grote maar toch open kruin. Iken wel 40 m hoog worden.
 pyramidevorm	 douglas - de takken naar beneden gericht.	 larix - laat ' winters zijn maai den vallen.	 fijnspar - de takken onthoog gericht. Deze boom is de bekende kerstboom.
 parasolvorm	 grove den - dennen kunnen erg grillig van vorm zijn. Open boom.	 knotbomen (o.a. zilg, populier of es) - hebben deze vorm door de ouder die 1 x per vijf jaar snouit.	 "parasolbomen" - o.a. kastanje, linde, beuk etc. - de boom krijgt 'nse vorm doordat het vee tot op een bepaalde hoogte de takjes afsnaubelt.

Probeer eens bij elk boomsoort een bijpassend blad te zoeken en daarmee een inlegvel voor dit boek te maken.

Wij wensen iedereen een fijne decembermaand en tot in het nieuwe jaar!

COLOFON

Dit is een uitgave van Natuur Milieu Educatie (NME) Stichting Lingewaard Natuurlijk.
NME Stichting Lingewaard Natuurlijk zet zich in voor natuur en milieu-educatie in het primair onderwijs binnen de gemeente Lingewaard.

Editie december 2022

Redactie : NME Stichting Lingewaard Natuurlijk
Fotografie : NME Stichting Lingewaard
Website : www.lingewaardnatuurlijk.nl
Mail : educatie@lingewaardnatuurlijk.nl